

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Oslo, 16. juni 2020

Kopi: Reguleringsmyndigheten for energi

Forbud mot betalingstjenester

Bakgrunn

I 2019 varslet RME (Reguleringsmyndigheten for energi) at de vil forby strømleverandører å tilby betalingstjenester som lar kundene betale et fast månedsbeløp gjennom hele året. RME la til grunn at slike betalingstjenester var i strid med *Forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. ("MAF")* og bestemmelsene om fakturering. Fjordkraft ble i oktober 2019, som første strømleverandør, varslet om tvangsmulkt dersom de ikke sluttet å selge og levere tjenesten *Full kontroll*. Fjordkraft klaget saken videre til Olje- og energidepartementet (OED) – som i april 2020 avviste klagen.

RME har nå sendt et brev med varsel om vedtak til en rekke andre aktører med lignende betalingstjenester. RMEs konklusjon er at aktørene sin avregning og fakturering av strømvartalen med slike tilleggstjenester avviker fra bestemmelsen i MAF §7-1a og §7-1b om etterskuddsfakturering minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning og bestemmelsene i §7-1b om forskuddsfakturering.

Myndighetene har de senere år arbeidet strategisk med en organisatorisk funksjonsdeling (*unbundling*) i fornybarnæringen, blant annet med mål om å åpne markedet for uavhengige strømleverandører som ser mulighet for innovasjon og nye løsninger. De nevnte betalingstjenestene er gode eksempler på nye produkter som er tilpasset kunders betalingsbehov. Da blir det både underlig og uheldig at samme myndigheter i neste omgang forbyr innovative produkter de selv har lagt til rette for.

Bransjeorganisasjonene mener prinsipielt at slike betalingstjenester bør tillates. Eventuelle tilpasninger eller justeringer i produktet som sådan må eventuelt hjemles i annet regelverk enn energiloven. Samtidig er vi av den oppfatning at den juridiske begrunnelsen for å forby slike betalingstjenester etter energiloven er mangelfull. Slike betalingstjenester faller utenfor

anvendelsesområdet til energiloven med tilhørende forskrifter. RME og OED har derfor verken hjemmel eller kompetanse til å forby denne typen tilleggstjenester. Nedenfor følger en nærmere juridisk og næringspolitisk redegjørelse for vårt standpunkt, og for hvordan bransjeorganisasjonene vurderer å følge opp saken videre.

Kunden i fokus

Slike tilleggstjenester som tilbys av strømleverandørene, er betalingstjenester levert av uavhengige aktører i et konkurrerende marked. Disse betalingstjenestene vil da måtte reguleres av Finanstilsynet og det regelverket de forvalter, og er derfor underlagt Finanstilsynets kompetanseområde. Dette må også gjelde strømleverandørenes betalingstjenester. I motsatt fall vil strømleverandørene bli hindret i å tilby tjenester som tjenesteleverandører i tilgrensende bransjer kan levere, til de samme kundene. Fakturering av elektrisk energi og/eller nettjenester reguleres på sin side av energiloven med tilhørende forskrifter, jf energiloven § 1 første ledd, jf § MAF § 1-2. Betalingstjenester er imidlertid ikke "fakturering av elektrisk energi og/eller nettjenester", men en tilleggstjeneste for oppgjør, i form av betaling, for fakturert elektrisk energi og eventuelt nettjenester.

Regelverket for *fakturering* av elektrisk energi og/eller nettjenester omfatter således ikke løsninger for *betaling* av fakturert elektrisk energi og/eller nettjenester. RME eller OED har følgelig verken hjemmel eller kompetanse til å regulere og/eller forby denne typen betalingstjenester.

Kundene etterspør slike tjenester. Det er i dag et betydelig antall kunder som har en slik betalingstjeneste. Kundefokus og behovet for kundedrevet innovasjon er også fremhevet i Elmarkedsdirektiv 4 i Ren energi-pakken (den 4. energimarkedspakken), som åpner for mer fleksible og forutberegnelige betalingsløsninger for forbrukere. Eksempelvis er følgende uttrykkelig trukket frem i direktivet (Directive (EU) 2019/944) under punkt 49:

“The regular provision of accurate billing information based on actual electricity consumption, facilitated by smart metering, is important for helping customers to control their electricity consumption and costs. Nevertheless, customers, in particular household customers, should have access to flexible arrangements for the actual payment of their bills. For example, it could be possible for customers to be provided with frequent billing information, while paying only on a quarterly basis, or there could be products for which the customer pays the same amount every month, independently of the actual consumption.” (våre understrekninger)

Direktivet oppfordrer uttrykkelig til mer fleksible og forutberegnelige betalingsløsninger, og trekker dessuten opp et tydelig skille mellom fakturering av elektrisk energi og/eller nettjenester og betaling for fakturert elektrisk energi og/eller nettjenester. Ren energi-pakken er riktignok ikke implementert i norsk lov ennå, men legger viktige føringer for den videre utviklingen av det europeiske strømmarkedet, et strømmarked vi er tett integrert i.

Vår erfaring er at kundene opplever at strømprisen og dens variasjoner er vanskelig å forstå. Prisdannelsen i strømmarkedet er kompleks, og alle tjenester som er etterspurt og oppklarende for kunden, bør det legges til rette for. Andre bransjer som f.eks. mobil- og bredbåndbransjen, tilbyr faste månedsbeløp uavhengig av forbruks- eller prisvariasjoner. Kundene må nødvendigvis betale for en slik betalingstjeneste, men det er ikke annerledes enn å betale for

et fastrentelån, et mobilabonnement med fastpris eller lignende. Det er kundene som skal avgjøre om de ønsker en slik betalingstjeneste med den forutsigbarheten dette innebærer, og eventuelt hvilken aktør som tilbyr den enkleste og rimeligste betalingstjenesten. Det er ønskelig i et hvert marked at prissignalet når kunden, men slike betalingstjenester kan kombineres på en måte som gjør at kundene, via leverandørene, allikevel blir eksponert for et prissignal. Typisk ved at betalingstjenesten tilbys som en tilleggstjeneste, hvor faktureringen av elektrisk energi og/eller netjtjenester gjøres separat i en egen faktura i tråd med kravene i energiloven med tilhørende forskrifter.

Slike kundeorienterte betalingstjenster er etter bransjeorganisasjonenes syn, en innovativ og ønsket tilleggstjeneste i tråd med intensjonene bak regelendringene knyttet til *unbundling* i de nordiske land samt signalene fra EU- og EØS-retten om mer fleksible og forutberegnelige betalingsløsninger for forbukerne. RME og OEDs tolkning av regelverket innebærer etter vårt syn en utvidende fortolkning av energiloven med tilhørende forskrifter som det ikke er grunnlag for.

Videre oppfølging fra næringen

Bransjeorganisasjonene ønsker å forfølge denne saken. Saken er av økonomisk og prinsipiell verdi for våre medlemmer

- Vi ber primært om at OED og RME på eget initiativ realitetsbehandler vedtakene til de berørte aktørene. De juridiske vurderingene som ligger til grunn for vedtakene fra RME og OED fremstår som mangelfulle.
- Sekundært ber vi om at aktørenes betalingstjenester og organiseringen av disse, vurderes individuelt. Aktørene tilbyr ikke homogene tjenester til kundene. Videre ber vi om at samtlige aktører får utsatte tidsfrister for justeringer og eventuell stenging av tjenester. Det er ikke konkurranse på like vilkår at noen aktører får kortere tidsfrister enn andre.
- Bransjeorganisasjonene ber om et møte med Olje- og energidepartementet for ytterligere dialog rundt saken.

Med vennlig hilsen

Toini Løvseth
Direktør
Energi Norge

Knut Lockert
Daglig leder
Distriktsenergi

Cecilie Bjelland
Direktør Energi
Samfunnsbedriftene